

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για το νομοσχέδιο «Ο περί Προστασίας του Καταναλωτή Νόμος του 2020»

Παρόντες:

Ανδρέας Κυπριανού, πρόεδρος	Ανδρέας Πασιουρτίδης
Σάβια Ορφανίδου	Μαρίνος Μουσιούππας
Κώστας Κώστα	Άννα Θεολόγου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δέκα συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 8 Δεκεμβρίου 2020 και 13 Απριλίου 2021.

Στις πιο πάνω συνεδρίες κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής η Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, συνοδευόμενη από λειτουργούς του υπουργείου της, ο Χρηματοοικονομικός Επίτροπος, εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Υπουργείου Εσωτερικών, του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Υφυπουργείου Τουρισμού, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Γραφείου Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων, του Γραφείου της Επιτρόπου Νομοθεσίας, του Γραφείου της Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού, του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου, του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου, του Παγκύπριου Συνδέσμου Ξενοδόχων, του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών, της Παγκύπριας Ένωσης Καταναλωτών και Ποιότητας Ζωής, του Συνδέσμου Προστασίας Δανειοληπτών Τραπεζών, του Συνδέσμου Ταξιδιωτικών Πρακτόρων Κύπρου, του Παγκύπριου Συνδέσμου Υπεραγορών, των

εργοδοτικών οργανώσεων ΚΕΒΕ και ΟΕΒ, της ΠΟΒΕΚ και των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΣΕΚ, ΠΕΟ και ΔΕΟΚ.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής Μιχάλης Σοφοκλέους, Γιαννάκης Γαβριήλ, Παύλος Μυλωνάς, Χρίστος Ορφανίδης και Ηλίας Μυριάνθους, καθώς και το μη μέλος της Γιώργος Περδίκης.

Σκοπός του υπό αναφορά νομοσχεδίου είναι η θέσπιση εθνικής νομοθεσίας η οποία ενοποιεί, εκσυγχρονίζει και κωδικοποιεί συγκεκριμένες νομοθεσίες που ρυθμίζουν θέματα προστασίας των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών, καθώς και ενισχύει τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες του Διευθυντή της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή, με στόχο την αποτελεσματικότερη προστασία του καταναλωτή και την ενδυνάμωση της συνεργασίας και του συντονισμού των αρμόδιων αρχών.

Επιπρόσθετα, επιτυγχάνεται η συμμόρφωση της εθνικής νομοθεσίας με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/2394 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Δεκεμβρίου 2017 σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για τη επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία καταναλωτών.

Ειδικότερα, ο προτεινόμενος νόμος ενοποιεί τους ακόλουθους νόμους:

1. Τον περί των Αθέμιτων Εμπορικών Πρακτικών των Επιχειρήσεων προς τους Καταναλωτές Νόμο.
2. Τον περί Ελέγχου των Παραπλανητικών και Συγκριτικών Διαφημίσεων Νόμο.
3. Τον περί των Δικαιωμάτων των Καταναλωτών Νόμο.
4. Τον περί Ορισμένων Πτυχών της Πώλησης Καταναλωτικών Αγαθών και των Συναφών Εγγυήσεων Νόμο.
5. Τον περί της Αναγραφής της Τιμής Πώλησης και της Μοναδιαίας Τιμής των Προϊόντων που προσφέρονται στους Καταναλωτές Νόμο.

6. Τον περί Καταχρηστικών Ρητρών σε Καταναλωτικές Συμβάσεις Νόμο.
7. Τον περί των Προϋποθέσεων Πώλησης Εμπορευμάτων σε Τιμές Εκπτώσεων Νόμο.

Σημειώνεται ότι, με βάση τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, ο πιο πάνω Κανονισμός εφαρμόζεται από τις 17 Ιανουαρίου 2020. Παρά το γεγονός αυτό, το υπό συζήτηση νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 26 Νοεμβρίου 2020.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του υπό αναφορά νομοσχεδίου κατατέθηκε από τους ενδιαφερόμενους φορείς αριθμός υπομνημάτων, στα οποία περιλαμβάνονται παρατηρήσεις επί των προνοιών του νομοσχεδίου.

Συναφώς, η επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω υπομνήματα, αλλά και τα σημειώματα των υπηρεσιών της Βουλής, ήγειρε ερωτήματα και ζήτησε διευκρινίσεις για επιμέρους ζητήματα, που αφορούν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Τη δυνατότητα διεύρυνσης του πεδίου εφαρμογής της προτεινόμενης νομοθεσίας, ώστε να προστατεύει και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις.
2. Τις εξαιρέσεις από τα πεδία εφαρμογής της προτεινόμενης νομοθεσίας.
3. Τη δυνατότητα που παρέχεται στον Διευθυντή της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή για αποδοχή ανάληψης δέσμευσης από εμπορεύσιμο, σε περίπτωση που ο τελευταίος έχει διαπράξει ή πρόκειται να διαπράξει παράβαση.
4. Τις θεραπείες που προβλέπονται, σε περίπτωση που θίγονται τα οικονομικά συμφέροντα του καταναλωτή.
5. Τις μεταβατικές διατάξεις που προβλέπονται στην προτεινόμενη νομοθεσία και το κατά πόσο παρέχεται αναδρομική ισχύ σε συμβάσεις που καταρτίστηκαν με βάση τους νόμους που καταργούνται με την προτεινόμενη νομοθεσία.

Η Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και ο Χρηματοοικονομικός Επίτροπος, στο πλαίσιο της συνέχισης της συζήτησης, ενημέρωσαν την επιτροπή για τους λόγους για τους οποίους δεν είναι εφικτή η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της προτεινόμενης νομοθεσίας, ώστε να προστατεύονται εκτός από τους καταναλωτές και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις. Σημειώνεται όμως ότι, σε σχέση με το ζήτημα αυτό, ο Χρηματοοικονομικός Επίτροπος ετοίμασε προσχέδιο νομοσχεδίου για την προστασία των πιο πάνω μικρών επιχειρήσεων και αυτοεργοδοτούμενων από τις καταχρηστικές ρήτρες σε συμβάσεις παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Το προσχέδιο αυτό προωθήθηκε από την Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας στον Υπουργό Οικονομικών, ως τον καθ' ύλην αρμόδιο για τέτοιας φύσεως νομοθετήματα, με την παράκληση όπως, αφού τύχει άμεσης νομοτεχνικής επεξεργασίας, προωθηθεί για κατάθεση στη Βουλή. Σημειώνεται επίσης ότι ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, αφού ενημερώθηκε για το πιο πάνω αίτημα, δεσμεύτηκε ότι το εν λόγω νομοσχέδιο θα τύχει άμεσης νομοτεχνικής επεξεργασίας και ελέγχου από το γραφείο του.

Στο πλαίσιο της περαιτέρω συζήτησης ενώπιόν της η επιτροπή ζήτησε από τους εκπροσώπους του αρμόδιου υπουργείου όπως, αφού μελετήσουν τα ερωτήματα και τα ζητήματα που εγέρθηκαν ενώπιόν της, ετοιμάσουν και αποστείλουν στην επιτροπή αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου, το οποίο, εφόσον υιοθετηθεί από την επιτροπή, θα προωθηθεί στην ολομέλεια του σώματος προς ψήφιση.

Συναφώς, το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, ανταποκρινόμενο στο πιο πάνω αίτημα της επιτροπής, απέστειλε αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου. Στο αναθεωρημένο κείμενο έγινε αλλαγή μεταξύ άλλων και όσον αφορά τις μεταβατικές διατάξεις της προτεινόμενης νομοθεσίας, θέμα το οποίο επίσης απασχόλησε την επιτροπή. Με βάση την ενημέρωση της επιτροπής από τις υπηρεσίες της Βουλής, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

1. Οποιαδήποτε δικαιώματα και υποχρεώσεις πηγάζουν από τον προτεινόμενο νόμο εφαρμόζονται και σε συμβάσεις οι οποίες συνήφθησαν και/ή τερματίστηκαν πριν από την έναρξη της ισχύος του. Η πρόνοια αυτή βρίσκεται σε σύμπτωση με τη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ωστόσο με την εφαρμογή της εν λόγω αναδρομικότητας ενδεχομένως να επηρεαστούν εκκρεμούσες αγωγές, των οποίων η νομική βάση θα πρέπει να τροποποιηθεί.
2. Διοικητικές έρευνες και λοιπές διαδικασίες που βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη πριν από την έναρξη ισχύος του προτεινόμενου νόμου διέπονται από το προϊσχύον νομικό καθεστώς, ενώ οποιεσδήποτε νέες διοικητικές έρευνες και λοιπές διαδικασίες ξεκινήσουν μετά την έναρξη ισχύος του προτεινόμενου νόμου θα διέπονται από τις πρόνοιες αυτού.
3. Δεν επιτρέπεται η αναδρομική εφαρμογή ποινικών διατάξεων οι οποίες θεσπίζονται με τον προτεινόμενο νόμο και δεν προβλέπονται στην υφιστάμενη νομοθεσία, βάσει του άρθρου 12 του συντάγματος, ούτε και η επιβολή βαρύτερης ποινής από τη ρητώς προβλεπόμενη κατά τον χρόνο τέλεσης της πράξης ή παράλειψης.
4. Οι διοικητικές κυρώσεις οι οποίες θεσπίζονται με τον προτεινόμενο νόμο και δεν προβλέπονται στην υφιστάμενη νομοθεσία ενδεχομένως να μη δύναται να έχουν αναδρομική εφαρμογή, όπως επίσης και διοικητικές κυρώσεις οι οποίες είναι δυσμενέστερες από αυτές που προβλέπει η υφιστάμενη νομοθεσία, ιδίως δε αν προσομοιάζουν με ποινικής φύσεως κυρώσεις. Σε κάθε περίπτωση το δικαστήριο είναι το μόνο αρμόδιο να κρίνει κατά πόσο μια διοικητική κύρωση μπορεί να έχει εν δυνάμει χαρακτήρα ποινικής φύσεως ή όχι στη βάση συγκεκριμένων νομολογιακά ανεπτυγμένων κριτηρίων.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της,

επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του αναθεωρημένου νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

20 Απριλίου 2021

Αρ. Φακ.: 23.01.061.207-2020

ΘΒΚ/ΜΓ